

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรผู้ปลูกหอมแดง ในตำบลบ้านโฮ่อง อำเภอบ้านโฮ่อง จังหวัดลำพูน ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรผู้ปลูกหอมแดง และศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช และผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช และความเชื่อด้านสุขภาพแตกต่างกัน โดยศึกษาจากเกษตรกรผู้ปลูกหอมแดง จำนวน 192 คน ผลการศึกษาได้นำเสนอ ดังนี้

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน

4.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลบ้านโฮ่องเป็นหนึ่งใน 5 ตำบลของอำเภอบ้านโฮ่อง ประกอบด้วยหมู่บ้านจำนวน 18 หมู่บ้าน มีพื้นที่ 102.32 ตารางกิโลเมตร หรือ 63,950 ไร่ เดิมการตั้งถิ่นฐานของสมาชิกในชุมชนมีผู้ปกครอง คือ ขุนโฮ่อง หาญผจญ ในสมัยก่อนพื้นที่นี้อุดมสมบูรณ์เต็มไปด้วยป่าไม้ โดยเฉพาะไม้สัก ไม้กระยาเลย และมีพื้นที่บางส่วนเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำลี้ไหลผ่าน ชาวบ้านจึงได้มีการตั้งบ้านเรือนอยู่ในที่ราบลุ่มแม่น้ำลี้ เนื่องจากได้อาศัยน้ำจากแม่น้ำลี้ประกอบอาชีพทางการเกษตร จึงได้เรียกชุมชนของตนเองว่า “บ้านโฮ่อง” มีอาณาเขต คือ ทิศเหนือ ติดตำบลเหล่ายาว อำเภอบ้านโฮ่อง, ทิศใต้ติดตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่อง, ทิศตะวันออก ติดตำบลนครเจดีย์ อำเภอป่าซาง และทิศตะวันตก ติดตำบลหนองปลาซวย อำเภอบ้านโฮ่อง สำหรับเส้นทางคมนาคมจากจังหวัดลำพูนใช้ทางหลวงแผ่นดินสาย 106 ถนนสายลำพูน-ลี้ ระยะทางจากอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ถึง อำเภอบ้านโฮ่อง ประมาณ 38 กิโลเมตร

4.1.2 สภาพพื้นที่

สภาพพื้นที่ของตำบลบ้านโฮ่อง เป็นที่ราบจนถึงที่ราบลุ่ม มีภูเขาล้อมรอบ มีสภาพพื้นที่เป็นป่า เนื้อที่ประมาณ 39,575 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณอยู่ทางทิศตะวันออก ทิศตะวันตก และทิศเหนือบางส่วน ซึ่งเป็นเขตติดต่ออำเภอป่าซาง สภาพดินส่วนใหญ่เป็นที่ราบเป็นกลุ่มดินร่วนปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ของดินปานกลาง มีการระบายน้ำปานกลางถึงระบายน้ำดี การใช้

ประโยชน์เหมาะสำหรับเป็นที่อยู่อาศัย ทำสวนผลไม้ ปลูกพืชผักและ ทำนา สำหรับสภาพดินทางทิศตะวันออกและทิศตะวันตกของพื้นที่ที่มีสภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันมากกว่า ร้อยละ 35 มีหินโผล่กระจัดกระจายทั่วไป ไม่เหมาะสมทำการเกษตร มีแม่น้ำลี้เป็นแม่น้ำสายหลักไหลผ่านจากทางทิศใต้ ผ่านหมู่บ้านห้วยกาน ผ่านกึ่งกลางตำบลไปทางทิศเหนือสิ้นสุดที่บ้านสบล้อง จากคำบอกเล่าของผู้อาวุโสในอดีตแม่น้ำลี้มีความลึกมาก ชาวบ้านสามารถนำน้ำไปใช้ในการประกอบอาชีพทางการเกษตรได้ตลอดปี แต่ปัจจุบันแม่น้ำลี้ตื้นเขินมากในช่วงฤดูแล้งบางจุดน้ำแห้งขอดทำให้ไม่สามารถนำน้ำมาใช้ได้ ทางราชการจึงมีการสร้างฝายกั้นลำน้ำลี้เพื่อผันเข้าสู่ไร่นาของเกษตรกร มีจำนวน 5 แห่ง คือ ฝายห้วยตึง ฝายเหมืองตึง และฝายแม่ละเกาะ ตั้งอยู่ในเขตตำบลป่าพลู ส่วนฝายบ้านโง้ง และฝายป็นใจตั้งอยู่ในตำบลบ้านโง้ง นอกจากนี้ยังมีการนำน้ำจากแหล่งใต้ดินมาใช้ในการเกษตร เนื่องจากเกษตรกรทำการเกษตรตลอดปี จึงจำเป็นต้องใช้น้ำมาก

1.4.3 การประกอบอาชีพ

เกษตรกรในเขตตำบลบ้านโง้งประกอบอาชีพทางการเกษตร ทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ลำไย กระเทียม และ หอมแดง พืชเศรษฐกิจนี้มีการปลูกเพื่อเป็นการค้า เกือบทุกครัวเรือนจะมีการทำนาปลูกข้าวนาปีเป็นหลักเพื่อใช้บริโภคในครัวเรือน หลังการเก็บเกี่ยวจึงปลูกพืชผัก เช่น กะหล่ำปลี หอมแดง กระเทียม เกษตรกรมีอาชีพหลัก คือ การทำสวนลำไย ปลูกพืชผัก (หอมแดง กระเทียม กะหล่ำปลี) การเลี้ยงสัตว์ เช่น โคนเนื้อ โคนนม ไก่ไข่ ไก่เนื้อ ตามลำดับ ในระบบการปลูกพืชผัก เช่น หอมแดง นั้น จะเป็นแบบแปลงไร่นาสวนผสม ซึ่งปลูกทั้งในนา และปลูกแซมในสวนลำไยถ้าลำไยยังเล็กอยู่ ซึ่งพืชเศรษฐกิจหลักที่ได้ส่วนหนึ่งจะนำไปขาย อีกส่วนหนึ่งเก็บไว้บริโภคภายในครอบครัว ตารางการเพาะปลูกมีรายละเอียดดังนี้

ระบบการปลูกพืช	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.
1	หอมแดง		ข้าวนาปี						หอมแดง			
2	หอมแดง		พืชผัก				หอมแดงและกระเทียม					
3	หอมแดง		หอมแดง				หอมแดงและกระเทียม					

แรงงานที่ใช้ในการเกษตรส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานครอบครัว แต่ปัจจุบันแรงงานจ้างค่อนข้างหายาก เนื่องจากแรงงานที่เป็นวัยเด็กจะอยู่ในสถานศึกษาไม่ค่อยมีโอกาสมาช่วยครอบครัว จะเหลือแต่แรงงานที่เป็นพ่อแม่และผู้เรียนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่ไม่ได้เรียนต่อ สำหรับแรงงานที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่าจะนิยมเข้าทำงานในโรงงานนิคมอุตสาหกรรมอำเภอเมืองลำพูน

1.4.4 ภาวะหนี้สิน

เกษตรกรในพื้นที่ตำบลบ้านโฮ้ง มีการทำการเกษตรในเชิงการค้าเชิงพาณิชย์มากกว่าทำเพื่อบริโภคในครัวเรือน จึงทำให้เกษตรกรจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ฮอร์โมน ก่อนข้างสูง ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงและเมื่อผลผลิตมีราคาตกต่ำทำให้เกษตรกรมีภาวะหนี้สินก่อนข้างสูง โดยแหล่งเงินกู้ส่วนใหญ่จะกู้เงินจากสหกรณ์การเกษตรและ ธนาคารเพื่อการเกษตร (ธกส.)

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
- ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช
- ส่วนที่ 3 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช
- ส่วนที่ 4 ความเชื่อด้านสุขภาพ
- ส่วนที่ 5 พฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรู
- ส่วนที่ 6 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ระหว่างกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรู และผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและความเชื่อด้านสุขภาพที่แตกต่างกัน

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนแรงงานในครอบครัว รายได้ต่อปี ภาวะหนี้สิน แหล่งเงินกู้ ลักษณะการครอบครองพื้นที่เพาะปลูก ค่าเช่าพื้นที่ปลูก จำนวนรอบปลูกต่อปี ประสิทธิภาพในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ความจำเป็นในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช การใช้วิธีการอื่นในการกำจัดศัตรูพืช และบุคคลผู้ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช แสดงรายละเอียดดังตาราง 4.1

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 92.19 นอกนั้นเป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 7.81 และกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่สมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 94.27 และผู้ที่มีสถานภาพโสด หม้าย หย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 3.13 2.08 และ 0.52 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าเพศชายที่อยู่ในสถานภาพสมรสและเป็นผู้ที่มีโอกาสสัมผัสกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชมากและมีความเสี่ยงในการรับพิษจากสารเคมีเข้าสู่ร่างกาย ได้มากกว่าเพศหญิง

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 49.48 รองลงมาอายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.65 อายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.23 อายุมากกว่า 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.56 และอายุต่ำกว่า 20 ปี 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.04 เท่ากัน โดยมีอายุน้อยที่สุด คือ 18 ปี มากที่สุด คือ 63 ปี อายุเฉลี่ยประมาณ 46 ปี แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่ปลูกหอมแดง ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยแรงงาน ดังนั้นในวัยนี้จึงเป็นวัยที่มีความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยจากพิษภัยของสารเคมีมากกว่าวัยอื่น

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 81.25 รองลงมา คือ มัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 8.86 มัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 6.25 ไม่ได้เรียนหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 1.56 และมีการศึกษาระดับอนุปริญญาและสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 1.04 เท่ากัน แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้่น้อยจะมีการพัฒนาความรู้โดยใช้ทักษะในการแสวงหาข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สารเคมีที่ถูกต้องได้น้อย กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน คิดเป็นร้อยละ 39.06 รองลงมา มีสมาชิกในครอบครัว จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 28.65 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 15.63 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.21 จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.60 และจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 0.52 โดยแรงงานส่วนใหญ่มี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 69.79 รองลงมามี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15.10 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ

8.86 จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.69 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.04 และจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 0.52 แสดงว่า แรงงานที่ใช้เป็นแรงงานภายในครอบครัว ส่วนแรงงานจ้างจะหายาก เพราะแรงงานจ้างวัยหนุ่มสาวส่วนใหญ่จะเข้าไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่เป็นเจ้าของแปลงต้องปฏิบัติใช้สารเคมีหรือต้องฉีดพ่นสารเคมีด้วยตนเอง

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้ต่อปี 10,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.14 รองลงมา มีรายได้ต่อปี 30,001-50,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 26.56 รายได้ 50,001-70,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 8.86 รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท/ปี และมากกว่า 110,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 7.29 เท่ากัน รายได้ 70,001-90,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 5.73 และรายได้ 90,001-110,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 3.13 โดยมีรายได้ต่ำสุด 3,500 บาท/ไร่ สูงสุด 300,000 บาท/ไร่ รายได้เฉลี่ย/ปี ประมาณ 48,154 บาท/ปี ส่วนหนี้สินกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่มีหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 84.37 มีจำนวนหนี้สิน 10,000-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.40 รองลงมา มีหนี้สินมากกว่า 110,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.90 มีหนี้สิน 90,001-110,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.43 มีหนี้สิน 30,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.73 บาท มีหนี้สิน 50,001-70,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.11 และมีหนี้สิน 70,001-90,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.26 มีหนี้สินต่ำสุด 10,000 บาท สูงสุด 400,000 บาท/ไร่ หนี้สินเฉลี่ย ประมาณ 92,250 บาท โดยกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีหนี้สินจำนวน 162 คน ส่วนใหญ่กู้เงินจากแหล่งเงินกู้สหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 56.18 รองลงมา กู้จากแหล่งเงินกู้ธนาคารพาณิชย์ คิดเป็นร้อยละ 40.12 นอกนั้น กู้เงินจากแหล่งเงินกู้นอกระบบ คิดเป็นร้อยละ 3.70

ตาราง 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	177	92.19
หญิง	15	7.81
รวม	192	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	2	1.04
21-30 ปี	2	1.04
31-40 ปี	35	18.23
41-50 ปี	95	49.48
51-60 ปี	55	28.65
มากกว่า 60 ปี	3	1.56
รวม	192	100.00
3. สถานภาพ		
โสด	6	3.13
สมรส	181	94.27
หย่าร้าง	1	0.52
หม้าย	4	2.08
รวม	192	100.00
4. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้ศึกษา	3	1.56
ประถมศึกษา	156	81.25
มัธยมศึกษาตอนต้น	12	6.25
มัธยมศึกษาตอนปลาย	17	8.86
อนุปริญญา	2	1.04
สูงกว่าปริญญาตรี	2	1.04
รวม	192	100.00

ตาราง 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
5. สมาชิกในครอบครัว		
2 คน	16	8.33
3 คน	55	28.65
4 คน	75	39.06
5 คน	30	15.63
6 คน	10	5.21
7 คน	5	2.60
8 คน	1	0.52
รวม	192	100.00
6. จำนวนแรงงาน		
1 คน	17	8.86
2 คน	134	69.79
3 คน	29	15.10
4 คน	9	4.69
5 คน	2	1.04
6 คน	1	0.52
รวม	192	100.00
7. รายได้		
ต่ำกว่า 10,000 บาท/ปี	14	7.29
10,001-30,000 บาท/ปี	79	41.14
30,001-50,000 บาท/ปี	51	26.56
50,001-70,000 บาท/ปี	17	8.86
70,001-90,000 บาท/ปี	11	5.73
90,001-110,000 บาท/ปี	6	3.13
มากกว่า 110,000 บาท/ปี	14	7.29
รวม	192	100.00

ตาราง 4.1 (ต่อ)

	ภาวะหนี้สิน	จำนวน	ร้อยละ
8. หนี้สิน	เป็นหนี้	162	84.37
	ไม่เป็นหนี้	30	15.63
	รวม	192	100.00
9. จำนวนเงินที่เป็นหนี้	10,000-30,000 บาท	46	28.40
	30,001-50,000 บาท	19	11.73
	50,001-70,000 บาท	18	11.11
	70,001-90,000 บาท	15	9.26
	90,001-110,000 บาท	25	15.43
	มากกว่า 100,000 บาท	29	17.90
	ไม่ระบุ	10	6.17
	รวม	162	100.00
10. แหล่งเงินทุน (เกษตรกรที่เป็นหนี้)	ธนาคารพาณิชย์	65	40.12
	เงินทุนออกระบบ	6	3.70
	สหกรณ์การเกษตร	91	56.18
	รวม	162	100.00

1.2 พื้นที่เพาะปลูก

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีพื้นที่เพาะปลูกของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 61.98 มีพื้นที่เพาะปลูกเป็นของตนเองขนาด 1-5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 33.33 และพื้นที่เพาะปลูกเป็นของตัวเอง ขนาด 6-12 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.69 และไม่มีพื้นที่เพาะปลูกเป็นของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 61.98 โดยเกษตรกรที่มีพื้นที่เพาะปลูกของตนเองน้อยที่สุด คือ 1 ไร่ มากที่สุด คือ 12 ไร่ พื้นที่โดยเฉลี่ยประมาณ 3 ไร่ ดังตาราง 4.2 แสดงว่า พื้นที่ที่เพาะปลูกจะมีการใช้ประโยชน์อย่างเข้มข้น เช่น จำนวนรอบปลูก 2-3 รอบปี ซึ่งจะทำให้มีการใช้สารเคมีเพิ่มขึ้นตาม และอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและการตกค้างในสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

ตาราง 4.2 พื้นที่ทำการเกษตรกรรม

พื้นที่ทำการเกษตรกรรม	จำนวน	ร้อยละ
มีพื้นที่เพาะปลูก		
- 1-5 ไร่	64	33.33
- 6-12 ไร่	9	4.69
ไม่มีพื้นที่เพาะปลูกของตนเอง	119	61.98
รวม	192	100.00

1.3 การเช่าพื้นที่เพาะปลูก

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่เช่าพื้นที่เพาะปลูก พื้นที่เช่าขนาด 1-5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 68.75 พื้นที่เช่าขนาด 6-10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.90 และที่ไม่ได้เช่าพื้นที่เพาะปลูก คิดเป็นร้อยละ 21.35 โดยเช่าพื้นที่เพาะปลูกน้อยที่สุด คือ 1 ไร่ มากที่สุด คือ 10 ไร่ พื้นที่โดยเฉลี่ยประมาณ 4 ไร่ ดังตาราง 4.3 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่เช่าพื้นที่เพาะปลูกเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ทุนในการผลิตสูงขึ้นทำให้ต้องใช้สารเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดความเสียหายจากการทำลายของศัตรูพืช อาจทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

ตาราง 4.3 พื้นที่เช่าทำการเกษตรกรรม

พื้นที่เช่า	จำนวน	ร้อยละ
พื้นที่เช่า		
- 1-5 ไร่	132	68.75
- 6-10 ไร่	19	9.90
ไม่ได้เช่าพื้นที่เพาะปลูก	41	21.35
รวม	192	100.00

1.4 อัตราเช่าพื้นที่

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่เช่าพื้นที่เพาะปลูก จำนวน 151 คน ส่วนใหญ่ จ่ายค่าเช่า 1,000-2,000 บาท/ไร่ คิดเป็นร้อยละ 66.23 รองลงมาจ่ายค่าเช่า 2,001-3,000 บาท/ไร่ คิดเป็นร้อยละ 27.15 จ่ายค่าเช่าต่ำกว่า 1,000 บาท/ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.30 และจ่ายค่าเช่า มากกว่า 3,000 บาท/ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.32 โดยจ่ายค่าเช่าต่ำสุด 400 บาท/ไร่ สูงสุด 3,500 บาท/ไร่ ค่าเช่าเฉลี่ย ประมาณ 1,835 บาท/ไร่ ดังตาราง 4.4 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีอัตราค่าเช่าพื้นที่เพาะปลูกต่อไร่สูง ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น จึงจำเป็นต้องใช้สารเคมีเพิ่มขึ้นตาม

ตาราง 4.4 ค่าเช่าพื้นที่ทำการเกษตรกรรม

ค่าเช่าพื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,000 บาท/ไร่	8	5.30
1,000-2,000 บาท/ไร่	100	66.23
2,001-3,000 บาท/ไร่	41	27.15
มากกว่า 3,000 บาท/ไร่	2	1.32
รวม	151	100.00

1.5 จำนวนรอบปลูกต่อปี

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกหอมแดง 2 รอบต่อปี คิดเป็นร้อยละ 64.06 รองลงมาปลูก 1 รอบต่อปี คิดเป็นร้อยละ 18.75 และปลูก 3 รอบต่อปี คิดเป็นร้อยละ 17.19 ดังตาราง 4.5 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีจำนวนรอบการปลูกหอมแดงต่อปีอยู่ในระดับสูง ทำให้มีโอกาสเสี่ยงในการรับพิษสารเคมีมากขึ้น

ตาราง 4.5 จำนวนรอบทำการเกษตรกรรมต่อปี

จำนวนรอบปลูกต่อปี	จำนวน	ร้อยละ
1 รอบ	36	18.75
2 รอบ	123	64.06
3 รอบ	33	17.19
รวม	192	100.00

1.6 ประสบการณ์ในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.79 รองลงมา มีประสบการณ์ 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.73 ประสบการณ์ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.98 ประสบการณ์ 1-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.90 และประสบการณ์มากกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.60 โดยมีประสบการณ์ต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 47 ปี ประสบการณ์โดยเฉลี่ย ประมาณ 23 ปี ดังตาราง 4.6 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีประสบการณ์ในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชมานาน ทำให้มีโอกาสได้รับพิษสารเคมีสะสมในร่างกายมากขึ้น

ตาราง 4.6 ประสบการณ์ในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ประสบการณ์ในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	จำนวน	ร้อยละ
1-10 ปี	19	9.90
11-20 ปี	59	30.73
21-30 ปี	86	44.79
31-40 ปี	23	11.98
มากกว่า 40 ปี	5	2.60
รวม	192	100.00

1.7 ความจำเป็นในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรเกือบทั้งหมดหรือคิดเป็นร้อยละ 99.48 เห็นว่ายังมีความจำเป็นต้องใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชในการปลูกหอมแดง เพราะสารเคมีเป็นปัจจัยที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการทำการเกษตร ถ้าหากไม่ใช้สารเคมีก็คงไม่สามารถผลิตพืชผักให้ได้ผลผลิตและคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดได้ ดังตาราง 4.7 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรต้องใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในการเพาะปลูก โอกาสได้รับพิษสารเคมีก็มากขึ้นตาม

ตาราง 4.7 ความจำเป็นในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ความจำเป็นในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	จำนวน	ร้อยละ
จำเป็น	191	99.48
ไม่จำเป็น	1	0.52
รวม	192	100.00

1.8 การกำจัดศัตรูพืชโดยใช้วิธีอื่น

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยใช้วิธีอื่นในการกำจัดศัตรูพืช นอกเหนือจากการใช้สารเคมี คิดเป็นร้อยละ 55.21 นอกนั้นเป็นผู้ที่เคยใช้วิธีอื่น คิดเป็นร้อยละ 44.79 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างไม่เคยใช้วิธีอื่นในการกำจัดศัตรูพืชนอกจากการใช้สารเคมี เพราะอาจเคยเห็นหรือได้รับข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่เคยลองเปลี่ยนมาใช้สารชีวภาพ ในการกำจัดศัตรูพืชแล้วแต่ใช้ไม่ได้ผลทันทั่วทั้งที่ ทำให้ไม่อยากจะเสี่ยงต่อการขาดทุนเนื่องจากส่วนใหญ่เป็นหนี้และกู้เงินมาลงทุนปลูก ดังตาราง 4.8

ตาราง 4.8 การใช้วิธีอื่นในการกำจัดศัตรูพืช

การใช้วิธีอื่นในการกำจัดศัตรูพืช	จำนวน	ร้อยละ
เคย	86	44.79
ไม่เคย	106	55.21
รวม	192	100.00

1.9 ผู้ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชด้วยตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 86.98 และจ้างคนงานในการฉีดพ่น คิดเป็นร้อยละ 13.02 ดังตาราง 4.9 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่แปลงปลูกหอมแดงด้วยตัวเอง ทำให้มีโอกาสในการรับพิษสารเคมีมากขึ้น

ตาราง 4.9 ผู้ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ผู้ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	จำนวน	ร้อยละ
ฉีดพ่นด้วยตัวเอง	167	86.98
จ้างคนงาน	25	13.02
รวม	192	100.00

จากข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อมองในภาพรวมจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีระดับการศึกษาน้อยอยู่ในช่วงวัยแรงงาน จำนวนแรงงานมีน้อย ส่วนใหญ่จะเช่าพื้นที่ปลูก อัตราค่าเช่าสูงและมีหนี้สิน แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรเพศชายจะมีความเสี่ยงต่อการได้รับพิษภัยจากสารเคมีมาก เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่เป็นเพศชายจะฉีดพ่นสารเคมีด้วยตนเองเพราะจำนวนแรงงานมีน้อยและตนเองอยู่ในช่วงวัยแรงงานสามารถทำงานนี้ได้ และเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่มีการเช่าพื้นที่ปลูกประกอบกับค่าเช่าแพงจึงมีการเพิ่มความถี่หรือจำนวนรอบในการปลูกต่อปีมากขึ้น ทำให้มีการใช้สารเคมีมากขึ้นตามจำนวนรอบที่ปลูก สารเคมีกำจัดศัตรูพืชมีราคาสูงประกอบกับราคาผลผลิตต่ำจึงทำให้เกิดหนี้สินจำนวนมากตามมา ซึ่งหนี้สินที่เกิดจากค่าใช้จ่ายในการซื้อสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ปุ๋ยเคมี ฮอร์โมนชนิดต่างที่มีราคาแพงเพื่อเร่งบำรุงผลผลิตให้มีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาดและขายได้ราคาดี เพื่อที่จะนำเงินมาใช้หนี้ จึงทำให้เกิดเป็นวงจรการผลิตที่มีปัญหาซ้ำซาก ประกอบกับราคาของผลผลิตที่มีราคาต่ำกว่าความเป็นจริง เนื่องจากมีการซื้อขายพืชผักหอมแดงกันหลายทอดทำให้ราคาซื้อขายของพืชผักหอมแดงมีการซื้อขายส่งต่อกันหลายระดับเช่นจากผู้ผลิตส่งต่อพ่อค้าคนกลาง พ่อค้าคนกลางส่งต่อตลาดพ่อค้าแม่ค้า และตลาดพ่อค้าแม่ค้าจะขายพืชผลต่อถึงผู้บริโภคหรือมีนายทุนรวบรวมส่งต่อไปยังตลาดใหญ่อีกทอดหนึ่ง จึงทำกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมักจะประสบปัญหาการขาดทุนซ้ำซาก

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูและผลกระทบของ สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช และผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชมากที่สุดในเรื่อง การอ่านฉลากคำแนะนำข้างขวดบรรจุเป็นสิ่งจำเป็น และสำคัญต้องอ่านทุกครั้งก่อนใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เพราะเป็นส่วนที่บอกให้ทราบถึงวิธีการผสมวิธีใช้และการป้องกันอันตราย คิดเป็นร้อยละ 99.48 รองลงมาในเรื่องการสวมชุดป้องกันสารเคมี เช่น กางเกงขายาว เสื้อแขนยาว ฝ่าปิดจมูก ถุงมือ แวนตา หมวก และรองเท้าบู๊ต จำเป็นต้องสวมใส่ทุกครั้งเพื่อป้องกันอันตรายจากสารเคมี คิดเป็นร้อยละ 97.92 ส่วนกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุดในเรื่องการพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชจะพ่นเฉพาะกรณีที่มีแมลงระบาดในแปลงที่ปลูกเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 57.29 รองลงมาในเรื่องการผสมสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต้องผสมให้มีปริมาณความเข้มข้นสูงกว่าฉลากแนะนำเพราะจะทำให้แมลงศัตรูพืชตายเร็วขึ้น คิดเป็นร้อยละ 58.86 และในเรื่องภาชนะที่ใช้บรรจุสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ใช้หมดแล้วควรนำไปฝังกลบ คิดเป็นร้อยละ 59.38 ตามลำดับ ดังตาราง 4.10 ส่วนความรู้ความเข้าใจในเรื่องผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชพบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุดในเรื่อง การรับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเข้าสู่ร่างกายอาจทำให้เกิดพิษเฉียบพลันทันทีทันใด เช่น มึนศีรษะ อ่อนเพลีย หายใจติดขัด ตาพร่ามัว เป็นลม และในเรื่องการร่างกายมีบาดแผลจะทำให้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชซึมผ่านเข้าสู่ผิวหนังร่างกายได้ง่ายกว่าผิวหนังปกติ โดยตอบได้คะแนนเท่ากันทั้ง 2 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 95.31 ส่วนในเรื่องที่กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุดในเรื่องการเลือกใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีคุณสมบัติที่สามารถป้องกันกำจัดแมลงได้หลายชนิด คิดเป็นร้อยละ 54.69 ดังแสดงในตาราง 4.11

และเมื่อจำแนกระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช และผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช และผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในระดับสูงมีมากที่สุด โดยมีจำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมา ได้แก่ ระดับความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 และระดับความรู้ความเข้าใจระดับต่ำ มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 ดังตาราง 4.12 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชอยู่ในระดับสูง อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีประสบการณ์การใช้สารเคมีมีระยะเวลานาน จึงทำให้

การเรียนรู้ฝึกฝนหาความรู้ด้วยตนเองแต่ความรู้ความเข้าใจที่เกิดขึ้น ในบางเรื่องยังไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่ วิธีการฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่เหมาะสม การเลือกใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช และการจัดการภาชนะบรรจุสารเคมีที่ใช้หมดแล้ว และจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรในเรื่องดังกล่าวให้เหตุผลว่า หากพบมีการระบาดของแมลงศัตรูพืชไม่ว่าระบาดเล็กน้อยหรือระบาดมาก หรือไม่มีการระบาดในแปลงปลูกแต่แปลงข้างเคียงมีการระบาดจะทำการฉีดพ่นสารเคมีเพื่อป้องกันกำจัดตั้งแต่เริ่มการปลูกต่อเนื่องจนถึงก่อนการเก็บเกี่ยว และการเลือกใช้สารเคมีที่สามารถป้องกันแมลงศัตรูพืชได้หลายชนิดเพราะคิดว่าสามารถป้องกันแมลงศัตรูพืชได้ดีกว่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืชชนิดเฉพาะเจาะจง เนื่องจากกลัวความเสียหายที่อาจจะเกิดกับพืชผักหอมแดงที่ปลูกได้

ตาราง 4.10 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	ผิด		ถูก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การอ่านฉลากแนะนำข้างขวดบรรจุเป็น สิ่งจำเป็นและสำคัญต้องอ่านทุกครั้งก่อนใช้ สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เพราะเป็นส่วนที่บอก ให้ทราบถึงวิธีการผสม วิธีใช้ และการ ป้องกันอันตราย	1	0.52	191	99.48
2. การผสมสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต้องผสมให้มี ปริมาณความเข้มข้นสูงกว่าฉลากแนะนำ เพราะจะทำให้แมลงศัตรูพืชตายเร็วขึ้น	113	58.86	79	41.14
3. การตรวจสอบอุปกรณ์การพ่น เช่น ถังพ่นยา หัวฉีด ฯลฯ ต้องทำทุกครั้งก่อนฉีดพ่น เป็น การป้องกันอันตรายและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ การพ่นสารเคมี	17	8.86	175	91.14
4. การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชชนิดเดียวกันติดต่อกัน เป็นเวลานาน ทำให้แมลงศัตรูพืชดื้อยา	16	8.33	176	91.67
5. การฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชควรฉีดใน ตอนเช้าหรือเย็น และควรยืนอยู่เหนือทิศทาง ลมเสมอ	6	3.13	186	96.87

ตาราง 4.10 (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	ผิด		ถูก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
6. สารเคมีกำจัดศัตรูพืชจะเข้าสู่ร่างกายได้ทางเดียวโดยทางปากเท่านั้น	46	23.96	146	76.04
7. การพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชจะพ่นเฉพาะกรณีที่เหมาะสมในแปลงที่ปลูกเท่านั้น	82	42.71	110	57.29
8. การผสมสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต้องทำในบริเวณที่ไม่มีลมพัดเพื่อป้องกันไม่ให้สารเคมีฟุ้งกระจายในอากาศ	14	7.29	178	92.71
9. การสวมชุดป้องกันสารเคมี เช่น กางเกงขายาว เสื้อแขนยาว ผ้าปิดจมูก ผ้าปิดปาก ถุงมือ แวนตา หมวกและ รองเท้าบูต จำเป็นต้องสวมใส่ให้มิดชิดทุกครั้งเพื่อป้องกันอันตรายจากสารเคมี	4	2.08	188	97.92
10. ภาชนะที่บรรจุสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ใช้หมดแล้วควรนำไปฝังกลบ	78	40.62	114	59.38

ตาราง 4.11 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบของสารเคมี กำจัดศัตรูพืช	ผิด		ถูก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูในแปลงปลูก หอมแดงทำให้สิ่งมีชีวิตที่มีประโยชน์ในดิน เช่น ไส้เดือนดิน กบ เขียด ตายได้	35	18.23	157	81.77
2. การทิ้งหรือล้างอุปกรณ์การพ่นสารเคมีกำจัด ศัตรูพืชในแหล่งน้ำใกล้แปลงปลูกหอมแดงมี ผลทำให้กุ้ง หอย ปู ปลา ตาย	34	17.71	158	82.29
3. การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชทำให้ดินเป็นกรด ส่งผลให้ดินเสื่อมคุณภาพได้ผลผลิตลดลง	24	12.50	168	87.50
4. การเลือกใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชควรเลือกใช้ ชนิดที่มีคุณสมบัติป้องกันกำจัดแมลงได้หลาย ชนิด	105	54.69	87	45.31
5. การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชชนิดเดียวกันติดต่อกัน เป็นเวลานานทำให้แมลงศัตรูพืชสามารถสร้าง ความต้านทานต่อสารเคมี ก่อให้เกิดการ ระบาดของแมลงรุนแรงมากกว่าเดิม	31	16.15	161	83.85
6. การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีระดับพิษรุนแรง มากจะส่งผลให้เกิดการตกค้างในสิ่งแวดล้อม เป็นเวลานาน เช่น ในดิน น้ำ อากาศ	34	17.71	158	82.29
7. สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ปลิวฟุ้งกระจายใน อากาศ มีผลทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย เช่น เกิดอาการแพ้ ผดผื่น คันตามผิวหนัง	54	28.12	138	71.88
8. การรับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเข้าสู่ร่างกาย อาจ ทำให้เกิดพิษเฉียบพลันทันทีทันใด เช่น มึน ศีรษะ อ่อนเพลีย หายใจติดขัด ตาพร่ามัว เป็นลม	9	4.69	183	95.31

ตาราง 4.11 (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบของสารเคมี กำจัดศัตรูพืช	ผิด		ถูก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
9. การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชเป็นระยะเวลานาน ทำให้เกิดการสะสมของสารเคมีมีผลทำให้เกิด โรคมะเร็ง	81	42.19	111	57.81
10. หากร่างกายมีบาดแผลจะทำให้สารเคมีกำจัด ศัตรูพืชซึมผ่านเข้าสู่ผิวหนังร่างกายได้ง่าย กว่าผิวหนังปกติ	9	4.69	183	95.31

ตาราง 4.12 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมี
กำจัดศัตรูพืช

คะแนนระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ (6-10.33 คะแนน)	12	6.25
ปานกลาง (10.34-14.67 คะแนน)	36	18.75
สูง (14.68-19 คะแนน)	144	75.00
รวม	192	100.00

ส่วนที่ 3 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช เมื่อพิจารณาจากแหล่งที่มาของข่าวสาร พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชบ่อยครั้ง (ความถี่ในการรับข่าวสารมากกว่า 3 ครั้ง/สัปดาห์) มากที่สุด จากเพื่อนบ้าน คิดเป็นร้อยละ 70.31 รองลงมา มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากตัวแทนจำหน่ายสารเคมี คิดเป็นร้อยละ 51.04 ส่วนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชนานๆ ครั้ง (ความถี่ในการรับข่าวสารมากกว่า 1-2 ครั้ง/สัปดาห์) มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.54 รองลงมาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากวิทยุ คิดเป็นร้อยละ 63.02 สำหรับแหล่งที่มาของข่าวสารที่เกษตรกรไม่เคยได้รับข่าวสารเลย คือ หอกระจายข่าวของหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 74.48 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการ คิดเป็นร้อยละ 48.44 และเมื่อจำแนกระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 58.85 รองลงมา การรับรู้ข่าวสารระดับต่ำ มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 และการรับรู้ข่าวสาร ระดับสูง มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 9.90 ดังตาราง 4.14 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชจากเพื่อนบ้านมาก อาจเนื่องจากลักษณะชุมชนมีการตั้งบ้านเรือนอยู่รวมกันเป็นกลุ่มไม่กระจัดกระจายการเข้าถึงกันได้ง่าย และมีการรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหอมแดง ทำให้มีโอกาสนในการพูดคุยแลกเปลี่ยนข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องสารเคมีจากเพื่อนบ้านด้วยตนเองมากขึ้น แต่เมื่อจำแนกระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช อยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อยระดับประถมศึกษา ประกอบกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการใช้สารเคมีน้อย ไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ จึงมีผลทำให้กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีในทางที่ผิดไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการจากเพื่อนบ้านมาก จึงส่งผลทำให้ระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4.13 ความถี่ในการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

แหล่งที่มาของข่าวสาร	ไม่เคย		นานๆครั้ง		บ่อยครั้ง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์	44	22.92	122	63.54	26	13.54
วิทยุ	42	21.88	121	63.02	29	15.10
หนังสือพิมพ์	89	46.36	88	45.83	15	7.81
ใบโฆษณาสารเคมี	26	13.54	112	58.34	54	28.12
เพื่อนบ้าน	4	2.08	53	27.61	135	70.31
ตัวแทนจำหน่ายสารเคมี	24	12.50	70	36.46	98	51.04
เจ้าหน้าที่หน่วยราชการ	93	48.44	98	51.04	1	0.52
หอกระจายข่าวของหมู่บ้าน	143	74.48	27	14.06	22	11.46

ตาราง 4.14 ระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

คะแนนระดับการรับรู้ข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ (11-14.66 คะแนน)	60	31.25
ปานกลาง (14.67-18.33 คะแนน)	113	58.85
สูง (18.34-22 คะแนน)	19	9.90
รวม	192	100.00

ส่วนที่ 4 ความเชื่อด้านสุขภาพ

ความเชื่อด้านสุขภาพทั้ง 6 ด้านของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่มีความเชื่อในด้านการมีแรงจูงใจด้านสุขภาพที่ดี ในเรื่องสุขภาพที่แข็งแรงปราศจากโรคร้ายมีความสำคัญมากกว่าการมีเงินทองจำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ 97.40 รองลงมา ได้แก่ การตรวจเลือดหรือการตรวจสุขภาพเป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้ทราบถึงภาวะสุขภาพ เพื่อหาทางป้องกันรักษาโรคที่เกิดจากพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืชทันทั่วทั้งที่ คิดเป็นร้อยละ 94.27 ส่วนความเชื่อในด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในเรื่องการไม่สวมชุดป้องกันสารเคมีจะทำให้มีโอกาเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืชได้ง่าย คิดเป็นร้อยละ 95.31 และความเชื่อในด้านการรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันตนเองจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในเรื่องการศึกษาความรู้เกี่ยวกับชนิดสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและการปฏิบัติในการพ่นสารเคมีที่ถูกต้องเพื่อช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดโรคที่เกิดจากพิษสารเคมี คิดเป็นร้อยละ 93.75 และกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับน้อยในด้านการรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันตนเองจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในเรื่องการผสมสารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้มีความเข้มข้นมากกว่าคำแนะนำบนฉลากจะทำให้แมลงศัตรูตายเร็วและความเป็นพิษของสารเคมีจะอยู่ในพืชได้นานสามารถป้องกันแมลงได้ดี คิดเป็นร้อยละ 27.61 รองลงมาได้แก่ ความเชื่อในด้านปัจจัยชักนำให้มีการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันพิษภัยสารเคมี ในเรื่องการโฆษณาสรรพคุณของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชของตัวแทนจำหน่ายสารเคมี สื่อประชาสัมพันธ์ทำให้อายากลองเปลี่ยนมาใช้ชนิดสารเคมีตามที่มีการโฆษณา คิดเป็นร้อยละ 33.85 และความเชื่อในด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในเรื่องการได้รับพิษจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืชบ่อยครั้งทำให้เกิดการสะสมของสารเคมีในเลือดและก่อให้เกิดมะเร็ง คิดเป็นร้อยละ 40.62 ดังแสดงในตาราง 4.15

และเมื่อจำแนกระดับความเชื่อด้านสุขภาพในภาพรวม จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 46.36 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับน้อยมีจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 40.10 และกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับมาก มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 13.54 ดังตาราง 4.16 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องมากที่สุด ในเรื่องสุขภาพที่แข็งแรงปราศจากโรคร้ายมีความสำคัญ มากกว่าการมีเงินทองจำนวนมาก รองลงมาได้แก่ การตรวจเลือดหรือการตรวจสุขภาพเป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้ทราบถึงภาวะสุขภาพ เพื่อหาทางป้องกันรักษาโรคที่เกิดจากพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืชทันทั่วทั้งที่ อาจเนื่อง

มาจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีประสบการณ์ในการใช้สารเคมีในระยะเวลาที่ยาวนานประกอบด้วยอาชีพหลักคือการทำเกษตรมีความจำเป็นที่ต้องใช้สารเคมี และคิดว่าพิษภัยของสารเคมีเป็นโรคเรื้อรังจะทำให้เสียค่าใช้จ่ายสูงในการรักษา ทำให้เป็นภาระต่อครอบครัว จึงเกิดความเชื่อว่าตนเองเป็นผู้ที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคจากพิษสารเคมีได้ จึงจำเป็นต้องมีการตรวจเลือดหรือตรวจสุขภาพเพื่อหาทางป้องกันรักษาโรคที่เกิดจากพิษสารเคมีทันทั่วถึง จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพสูงมีความตระหนักในเรื่องการรักษาสุขภาพของตนเองมากตาม จึงส่งผลให้นำไปสู่พฤติกรรมปฏิบัติในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชได้อย่างถูกต้องมากกว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรกลุ่มอื่น

ตาราง 4.15 ความเชื่อด้านสุขภาพ

ความเชื่อด้านสุขภาพ	ไม่เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		เห็นด้วย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช						
1. การปนสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในแปลงหอมแดงบ่อยครั้งจะมีโอกาสเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยจากพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืชมากกว่าผู้ที่ไม่ใช้สารเคมี	1	0.52	12	6.25	179	93.23
2. ผู้ที่ไม่สวมชุดป้องกันสารเคมีจะทำให้มีโอกาสร้อยเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยจากพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	-	-	9	4.69	183	95.31
การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช						
3. การได้รับพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืชมบ่อยครั้งทำให้เกิดการสะสมของสารเคมีในเลือดและก่อให้เกิดโรคมะเร็ง	43	22.40	71	36.98	78	40.62
4. โรคที่เกิดจากพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเป็นโรคที่เรื้อรังจะทำให้เสียค่าใช้จ่ายสูงและทำให้เป็นภาระต่อครอบครัว	32	16.67	73	38.02	87	45.31

ตาราง 4.15 (ต่อ)

ความเชื่อด้านสุขภาพ	ไม่เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		เห็นด้วย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันตนเองจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช						
5. การผสมสารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้มีความเข้มข้นมากกว่าคำแนะนำบนฉลาก จะทำให้แมลงศัตรูพืชตายเร็ว และความเป็นพิษของสารเคมีจะอยู่ในพืชได้นาน สามารถป้องกันแมลงได้ดี	53	27.61	60	31.25	79	41.14
6. การศึกษาความรู้เกี่ยวกับชนิดสารเคมีกำจัดศัตรูพืช และการปฏิบัติในการพ่นสารเคมี จะช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดโรคที่เกิดจากพิษสารเคมี	-	-	12	6.25	180	93.75
การรับรู้อุปสรรคในการป้องกันตนเองจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช						
7. การสวมชุดป้องกันสารเคมีทำให้รู้สึกร้อน อึดอัด ไม่สะดวกในการพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	97	50.52	41	21.35	54	28.13
8. ชุดป้องกันสารเคมีที่มีประสิทธิภาพบางอย่างราคาแพง ทำให้เลือกใช้เฉพาะอย่าง	93	48.44	78	40.62	21	10.94
แรงจูงใจด้านสุขภาพ						
9. สุขภาพที่แข็งแรงปราศจากโรคภัย มีความสำคัญมากกว่าการมีเงินทองจำนวนมาก	1	0.52	4	2.08	187	97.40
10. การตรวจเลือด/การตรวจสุขภาพเป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้ทราบถึงภาวะสุขภาพ เพื่อหาทางป้องกันรักษาโรคที่เกิดจากพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืชทันทั่วถึง	2	1.04	9	4.69	181	94.27

ตาราง 4.15 (ต่อ)

ความเชื่อด้านสุขภาพ	ไม่เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		เห็นด้วย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปัจจัยชักนำให้ปฏิบัติ						
11. การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับพิษภัย สารเคมีกำจัดศัตรูพืชทำให้รู้สึก กลัว และมีการป้องกันตนเองให้ ปลอดภัยมากกว่าเดิม	2	1.04	22	11.46	168	87.50
12. การโฆษณาสรรพคุณของสารเคมี กำจัดศัตรูพืชของตัวแทนจำหน่าย สารเคมี สื่อประชาสัมพันธ์ ทำให้ อยากลองเปลี่ยนมาใช้ชนิดสารเคมี ตามที่มีการโฆษณา	65	33.85	95	49.48	32	16.67

ตาราง 4.16 ระดับความเชื่อด้านสุขภาพ

ระดับความเชื่อด้านสุขภาพ	จำนวน	ร้อยละ
มาก (21-25 คะแนน)	77	40.10
ปานกลาง (26-30 คะแนน)	89	46.36
น้อย (31-36 คะแนน)	26	13.54
รวม	192	100.00

ส่วนที่ 5 พฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรู

พฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษาวงจรการใช้สารเคมีครอบคลุมทั้ง 3 ขั้นตอน ได้แก่ ก่อนการฉีดพ่นสารเคมี ขณะฉีดพ่นสารเคมี และหลังการฉีดพ่นสารเคมี โดยพฤติกรรมการใช้สารเคมีแต่ละขั้นตอนดังกล่าวจำเป็นต้องมีการปฏิบัติใช้อย่างถูกต้องทั้ง 3 ขั้นตอน หากมีการปฏิบัติไม่ถูกต้องขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรก็สามารถที่จะรับพิษจากสารเคมีได้ ผลการศึกษามีดังนี้

5.1 พฤติกรรมก่อนการฉีดพ่นสารเคมี

พฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในขั้นตอนก่อนการฉีดพ่น พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีพฤติกรรมการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับสูง ได้แก่ การตรวจสอบอุปกรณ์การพ่นสารเคมีให้อยู่ในสภาพที่ดีก่อนใช้งาน การสวมถุงมือผ้าปิดจมูก และใช้ไม้คนผสมหรือถ่ายเทสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ส่วนพฤติกรรมที่มีการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การอ่านฉลากให้เข้าใจและผสมสารเคมีกำจัดศัตรูพืชตามคำแนะนำบนฉลากทุกครั้ง และการเลือกชนิดสารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้เฉพาะเจาะจงกับแมลงศัตรูพืชที่ระบาดในแปลง สรุปในภาพรวมของพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในขั้นตอนก่อนการฉีดพ่นของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับสูง ซึ่งรายละเอียดพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชก่อนการฉีดพ่นของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีรายละเอียดดังในตาราง 4.17

ตาราง 4.17 พฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชก่อนการฉีดพ่น

พฤติกรรมก่อนการฉีดพ่น	ระดับการปฏิบัติ					
	ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่ปฏิบัติ	Mean	Sd.	แปลผล
- ตรวจสอบอุปกรณ์การพ่นสารเคมี	128	63	1			
อยู่ในสภาพที่ดีก่อนใช้งาน	(66.67)	(32.81)	(0.52)	1.66	0.49	สูง
- อ่านฉลากให้เข้าใจและผสมสาร						
เคมีกำจัดศัตรูพืช ตามคำแนะนำ	67	121	4			ปาน
บนฉลากทุกครั้ง	(34.90)	(63.02)	(2.08)	1.33	0.51	กลาง
- สวมถุงมือ ผ้าปิดจมูก และใช้ไม้						
ในการคนผสมหรือถ่ายเทสารเคมี	71	120	1			
กำจัดศัตรูพืช	(36.98)	(62.50)	(0.52)	1.36	0.49	สูง

ตาราง 4.17 (ต่อ)

พฤติกรรมก่อนการฉีดพ่น	ระดับการปฏิบัติ					
	ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่ปฏิบัติ	Mean	Sd.	แปลผล
- เลือกชนิดสารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้ เฉพาะเจาะจงกับแมลงศัตรูพืชที่ ระบาดในแปลง	86 (44.79)	83 (43.23)	23 (11.98)	1.33	0.68	ปาน กลาง
รวม	-	-	-	1.42	0.55	สูง

- การตรวจสอบอุปกรณ์การพ่นสารเคมีให้อยู่ในสภาพที่ดีก่อนใช้งาน

พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมา มีการปฏิบัติบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 32.81 และ ไม่ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 0.52 มีคะแนนเฉลี่ย 1.66 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีพฤติกรรมการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับสูง จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องพ่นสารเคมีก่อนใช้งานเป็น สิ่งจำเป็นต้องตรวจสอบอุปกรณ์ก่อนใช้งานทุกครั้ง เพราะหากไม่มีการตรวจสอบเครื่องพ่นและ เกิดการรั่วไหลของสารเคมีขณะฉีดพ่น หรือหากเครื่องพ่นเกิดความบกพร่องจะทำให้เกิดการ เปรอะเปื้อนของสารเคมีที่ร่างกายและเกิดความเสี่ยงที่ทำให้เกิดการเจ็บป่วยได้

- การอ่านฉลากให้เข้าใจและผสมสารเคมีกำจัดศัตรูพืชตามคำแนะนำบนฉลากทุกครั้ง

พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 34.90 รองลงมา มีการ ปฏิบัติบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 63.02 และ ไม่ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 2.08 มีคะแนนเฉลี่ย 1.33 แสดง ว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีพฤติกรรมการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับปานกลาง จากการสัมภาษณ์พบว่า หากมีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชชนิดเดียวกัน การอ่านฉลากเพียงครั้งเดียวก็เพียงพอแล้วเพราะ วิธีการใช้จะเหมือน ๆ กันไม่จำเป็นต้องอ่านรายละเอียดทุกครั้ง นอกจากมีการเปลี่ยนชนิดของสารเคมี ใหม่จึงจะต้องทำการอ่านใหม่ทุกครั้ง แต่จากคำแนะนำการใช้สารเคมีที่ถูกต้องของกองกีฏวิทยาและ สัตววิทยา (2543) กล่าวว่า ก่อนใช้สารเคมีทุกชนิดต้องอ่านฉลากให้เข้าใจถึงวิธีการใช้โดยละเอียด หากไม่ปฏิบัติตามนี้ดังกล่าวอาจทำให้เกิดความผิดพลาดในการผสมสารเคมีได้ เนื่องจากบริษัทที่ ผลิตสารเคมีกำจัดศัตรูพืชมีการผลิตสารเคมีจำหน่ายในตลาดมีอยู่หลายบริษัท ซึ่งสารเคมีที่จำหน่าย ในตลาดจะมีชื่อสามัญเหมือนกันแต่ชื่อการค้าจะแตกต่างกัน ในส่วนของเปอร์เซ็นต์สารออกฤทธิ์ และสูตรของสารเคมีก็จะแตกต่างกันอีกด้วย ตัวอย่างสารเคมีกำจัดแมลงที่พบมีการใช้ในแปลงปลูก หอมแดง เช่น คลอร์ไพริฟอส จะมีชื่อการค้าหลายชื่อ เช่น คลอร์ดิน มีเปอร์เซ็นต์สารออกฤทธิ์และ

สูตรที่ใช้ คือ 20%EC, ออลน็อก มีเปอร์เซ็นต์สารออกฤทธิ์และสูตรที่ใช้ 25 %WP ตามลำดับ หากเกษตรกรไม่มีการอ่านฉลากคำแนะนำทุกครั้ง อาจทำให้เกิดความผิดพลาดในการผสมสารเคมี มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ใช้และสิ่งแวดล้อมตามมา

- การสวมถุงมือ ผ้าปิดจมูก และใช้ไม้คนผสมหรือถ่ายเทสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 36.98 ปฏิบัติบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 62.50 และ ไม่ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 0.52 มีคะแนนเฉลี่ย 1.36 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีพฤติกรรมการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับสูง เนื่องจากมีประสบการณ์การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชมานาน ทำให้เกิดการเรียนรู้ในการป้องกันตนเอง ประกอบกับสารเคมีที่ใช้มีกลิ่นเหม็นซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่เห็นว่าสารเคมีที่มีกลิ่นเหม็นมากจะมีพิษร้ายแรงมากตาม จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีความระมัดระวังในการใช้สารเคมีดังกล่าว

- การเลือกชนิดสารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้เฉพาะเจาะจงกับแมลงศัตรูพืชที่ระบาดในแปลง

พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 44.79 ปฏิบัติบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 43.23 และ ไม่ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 11.98 มีคะแนนเฉลี่ย 1.33 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีพฤติกรรมการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับปานกลาง จากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรประสบกับปัญหาการระบาดของโรคแมลงศัตรูพืชอย่างต่อเนื่องและรุนแรงขึ้นทุกปี ประกอบผลผลิตส่วนใหญ่จะเสียหายไม่ค่อยได้คุณภาพ ทำให้ขาดทุนอยู่บ่อยครั้ง จึงคิดว่าหากใช้สารเคมีที่มีฤทธิ์กว้างครอบคลุมในการกำจัดแมลงทุกชนิด น่าจะทำให้ผลผลิตดีขึ้น

5.2 พฤติกรรมขณะฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

พฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในขั้นตอนขณะฉีดพ่น พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีพฤติกรรมการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับสูง ได้แก่ การเลือกชนิดช่วงเวลาในตอนเช้าหรือตอนเย็นที่แสงแดดไม่ร้อนจัดและจะพ่นในขณะที่ลมสงบเท่านั้น ในขณะที่ฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชจะยืนอยู่เหนือลมเสมอ และไม่สูบบุหรี่ ดื่มน้ำ หรือรับประทานอาหารในขณะที่ฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ส่วนในเรื่องการสวมใส่ชุดป้องกันสารเคมี เช่น เสื้อแขนยาว กางเกงขายาว ถุงมือ หน้ากาก/ผ้าปิดจมูก หมวก/ผ้าโพกศีรษะ กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับสูงเช่นกัน ส่วนการใส่แว่นตา กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีพฤติกรรมการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับต่ำ สรุปในภาพรวมของพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในขั้นตอนขณะฉีดพ่นของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับสูง ซึ่งรายละเอียดพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชขณะฉีดพ่นของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีรายละเอียดดังในตาราง 4.18

ตาราง 4.18 พฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชขณะฉีดพ่น

พฤติกรรมขณะฉีดพ่นสารเคมี	ระดับการปฏิบัติ			Mean	Sd.	แปลผล
	ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่ปฏิบัติ			
- เลือกชนิดช่วงเวลาในตอนเช้าหรือตอนเย็นที่แสงแดดไม่ร้อนจัดและจะฉีดพ่นในขณะที่ลมสงบเท่านั้น	129 (67.19)	52 (27.08)	11 (5.73)	1.61	0.59	สูง
- ในขณะที่ฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ท่านจะยืนอยู่เหนือลมเสมอ	114 (59.38)	78 (40.62)	-	1.59	0.49	สูง
- ไม่สูบบุหรี่ ดื่มน้ำ หรือรับประทานอาหาร ในขณะที่ฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	157 (81.77)	34 (17.71)	1 (0.52)	1.81	0.40	สูง
- การสวมชุดป้องกันสารเคมี						
เสื้อแขนยาว	189 (98.40)	3 (1.56)	-	1.98	0.12	สูง
กางเกงขายาว	192 (100.00)	-	-	2.00	0.00	สูง
ถุงมือ	91 (47.40)	87 (45.31)	14 (7.29)	1.40	0.62	สูง
หน้ากาก/ผ้าปิดจมูก	138 (71.87)	46 (23.96)	8 (4.17)	1.68	0.55	สูง
แว่นตา	11 (5.73)	70 (36.46)	111 (57.81)	0.48	0.61	ต่ำ
ผ้าปิดปาก	95 (49.48)	85 (44.27)	12 (6.25)	1.43	0.61	สูง
หมวก/ผ้าโพกศีรษะ	165 (85.94)	26 (13.54)	1 (0.52)	1.85	0.37	สูง
รองเท้าบูต	181 (94.27)	11 (5.73)	-	1.94	0.23	สูง
รวม	-	-	-	1.62	0.41	สูง

- **การเลือกช่วงเวลาในตอนเช้าหรือตอนเย็นที่แดดไม่ร้อนจัด ฟันในขณะที่ลมสงบเท่านั้น**

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 67.19 ปฏิบัติบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 27.08 และ ไม่ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 5.73 มีคะแนนเฉลี่ย 1.61 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับสูง จากการสังเกตกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่จะฟันในช่วงตอนเย็น และให้ความเห็นว่าเป็นช่วงที่สภาพแปลงปลูกไม่เปียกชื้นด้วยน้ำค้าง ทำให้สะดวกในการเดินฉีดพ่นสารเคมีซึ่งถือว่าเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้อง เป็นการปฏิบัติที่สอดคล้องกับแนวคิดของ สุวัฒน์ รวยอารีย์ (2535) ที่ว่า การพ่นสารเคมีจะมีความสัมพันธ์กับความชื้นในอากาศและอุณหภูมิ โดยที่ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำและอุณหภูมิสูงจะทำให้การระเหยของละอองสารเคมีมาก ในสภาพอากาศของประเทศไทยไม่ควรพ่นสารเคมีในช่วงเวลา 11.00-15.00 น. และในการพ่นสารเคมีในขณะที่ลมสงบเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องเนื่องจากความเร็วลมจะมีผลอย่างมากกับการเคลื่อนที่ของละอองสารเคมี โดยเฉพาะละอองสารเคมีที่มีขนาดเล็กจะทำให้ละอองสารเคมีตกพลาตเป้าหมายและฟุ้งกระจายในสิ่งแวดล้อม หากมีการพ่นสารเคมีในขณะที่มีลมพัดแรงเกินไปจะทำให้เกิดการสูญเสียของละอองสารและอาจเกิดอันตรายจากการปลิวของสารเคมีอีกด้วย

- **ในการฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชจะยืนอยู่เหนือลมเสมอ**

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 59.38 และ ปฏิบัติบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 40.62 เท่านั้น มีคะแนนเฉลี่ย 1.59 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับสูง แต่มีข้อสังเกตว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่จะยืนเหนือลมจริง แต่ทิศทางการเดินฉีดพ่นสารเคมีนั้นจะเดินฉีดพ่นทิศทางจากหัวแปลงเหนือลมไปยังท้ายแปลงที่อยู่ด้านใต้ลม ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่ฉีดพ่นสารเคมีสามารถสัมผัสสารเคมีที่ตกค้างบนแปลงได้ ซึ่งในหลักการปฏิบัติที่ถูกต้องทิศทางจะต้องเริ่มต้นเดินฉีดพ่นตามขอบแปลงด้านใต้ลมขึ้นไปเหนือลมทุกครั้ง

- **ไม่สูบบุหรี่ ดื่มน้ำ หรือ รับประทานอาหาร ในขณะที่ฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช**

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 81.77 ปฏิบัติบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.71 และ ไม่ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 0.52 มีคะแนนเฉลี่ย 1.81 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับสูง

- **การสวมชุดป้องกันสารเคมี**

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับสูง ได้แก่ กางเกงขายาว เสื้อแขนยาว รองเท้าบู๊ต หมวก/ผ้าโพกศีรษะ หน้ากาก/ผ้าปิดจมูก ผ้าปิดปาก และถุงมือ ตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีพฤติกรรมการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ การใส่แว่นตา เนื่องจากแว่นตา ทำให้ร้อน รู้สึกอึดอัด ไม่สะดวกในการทำงาน

- เลื้อยแขนยาว

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 98.44 และ ปฏิบัติบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.56 มีคะแนนเฉลี่ย 1.98 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับสูง

- กางเกงขายาว

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100 มีคะแนนเฉลี่ย 3.00 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับสูง

- ถุงมือ

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 47.40 ปฏิบัติบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 45.31 และ ไม่ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 7.29 มีคะแนนเฉลี่ย 1.40 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับสูง

- หน้ากาก/ผ้าปิดจมูก

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 71.87 ปฏิบัติบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 23.96 และ ไม่ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 4.17 มีคะแนนเฉลี่ย 1.68 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับสูง

- แวนตา

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.73 ปฏิบัติบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 36.46 และ ไม่ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 57.81 มีคะแนนเฉลี่ย 0.48 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากการใส่แวนตาจะทำให้ร้อน เหงื่อออกและ ไหลเข้าตา ไม่สะดวกในการทำงาน

- ผ้าปิดปาก

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 49.48 ปฏิบัติบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 44.27 และ ไม่ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 6.25 มีคะแนนเฉลี่ย 1.43 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับสูง

- หมวก/ผ้าโพกศีรษะ

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 85.94 ปฏิบัติบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.54 และ ไม่ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 0.52 มีคะแนนเฉลี่ย 1.85 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับสูง

- รองเท้าบู๊ต

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 94.27 และปฏิบัติบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.73 มีคะแนนเฉลี่ย 1.94 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับสูง

5.3 พฤติกรรมหลังการฉีดพ่นสารเคมี

พฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในขั้นตอนหลังการฉีดพ่น พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีพฤติกรรมการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับสูง ได้แก่ หลังจากพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชมีการอาบน้ำ ฟอกสบู่ ซ้ำระล้างร่างกายและซักเสื้อผ้าก่อนที่จะไปทำกิจกรรมอื่น ส่วนพฤติกรรมการปฏิบัติถูกต้องในระดับปานกลาง ได้แก่ การทำความสะอาดอุปกรณ์การพ่นสารเคมีเมื่อเสร็จใช้งาน และพฤติกรรมการปฏิบัติถูกต้องในระดับต่ำ ได้แก่ หลังจากฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชภายใน 1-3 วันจะเข้าไปตรวจแปลงเพื่อดูแมลงศัตรูพืชว่ายังเหลืออยู่หรือไม่ และภาชนะบรรจุสารเคมีที่ใช้แล้วนำไปขุดหลุมฝังดินให้มีฉิดทุกครั้ง สรุปในภาพรวมของพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชขั้นตอนหลังการฉีดพ่นของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งรายละเอียดพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชหลังการฉีดพ่นของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีรายละเอียดดังในตาราง 4.19

ตาราง 4.19 พฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่น

พฤติกรรมหลังการฉีดพ่นสารเคมี	ระดับการปฏิบัติ			Mean	Sd.	แปลผล
	ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่ปฏิบัติ			
- หลังจากฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชแล้วอาบน้ำ ฟอกสบู่ ซ้ำระล้างร่างกายและซักเสื้อผ้าก่อนที่จะไปทำกิจกรรมอื่น	180	12	-	1.94	0.24	สูง
- ทำความสะอาดอุปกรณ์การพ่นสารเคมี เมื่อเสร็จงานทุกครั้ง	66	119	7	1.31	0.54	ปานกลาง
- หลังจากฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชภายใน 1-3 วัน เข้าไปตรวจแปลงเพื่อดูว่าแมลงศัตรูพืชยังเหลืออยู่หรือไม่	171	21	-	0.11	0.31	ต่ำ

ตาราง 4.19 (ต่อ)

พฤติกรรมหลังการฉีดพ่นสารเคมี	ระดับการปฏิบัติ					
	ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่ปฏิบัติ	Mean	Sd.	แปลผล
- ภาชนะบรรจุสารเคมีที่ใช้หมดแล้ว						
นำไปขุดหลุมฝังกลบดินให้มิดชิด	20	61	111			
ทุกครั้ง	(10.42)	(31.77)	(57.81)	0.53	0.68	ต่ำ
รวม	-	-	-	0.97	0.48	ปานกลาง

- หลังจากพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชมีการอาบน้ำ ฟอกสบู่ ซ้ำระล้างร่างกาย และ ซักเสื้อผ้าก่อนที่จะไปทำกิจกรรมอื่น

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 93.75 และ ปฏิบัติบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.25 มีคะแนนเฉลี่ย 1.94 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับสูง เนื่องจากในขณะที่ฉีดพ่นสารเคมีในบางครั้งสารเคมีอาจหกกระเด็นเปื้อนเสื้อผ้าได้ เมื่อปฏิบัติงานในแปลงเสร็จแล้วจึงจำเป็นต้องรีบอาบน้ำชำระร่างกาย ซักเสื้อผ้า

- การทำความสะอาดอุปกรณ์การพ่นสารเคมีหลังการใช้งาน

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 34.38 ปฏิบัติบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 61.98 และ ไม่ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 3.64 มีคะแนนเฉลี่ย 1.31 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรให้ความเห็นว่าการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชหากเป็นสารเคมีประเภทเดียวกันไม่จำเป็นต้องล้าง เช่น หากใช้พ่นยาฆ่าแมลงเหมือนกันไม่จำเป็นต้องล้างถังพ่น แต่ถ้าจะต้องเปลี่ยนไปพ่นยาฆ่าหญ้าจึงจะล้างถังพ่น ซึ่งเป็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากคุณสมบัติของสารเคมีส่วนใหญ่เป็นกรดจะทำให้อุปกรณ์การพ่นเกิดการผุกร่อนสึกหรอได้ และจากการสังเกตพบว่าถังพ่นยาเมื่อใช้เสร็จมักวางไม่เป็นที่ในบริเวณบ้าน ซึ่งเป็นการเก็บอุปกรณ์ที่ไม่ถูกต้อง อาจทำให้เกิดการระเหยของสารเคมีที่ค้างอยู่ในถังพ่นเข้าสู่ร่างกายได้ทางการหายใจของเกษตรกรและสมาชิกในครอบครัวได้

- หลังจากฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ภายใน 1-3 วัน เข้าไปตรวจแปลงเพื่อดูแมลงศัตรูพืช

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 89.06 และ ปฏิบัติบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.94 มีคะแนนเฉลี่ย 0.11 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากเป็นห่วงพืชผักจะเสียหายจึงต้องรีบเข้าไปตรวจดูแปลงว่าหลังการฉีดพ่นสารเคมีแมลงศัตรูพืชตายหรือไม่ เป็นเหตุทำให้กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรได้รับสารเคมีจากการสัมผัส เช่น มือ แขน ขา และเท้า มีแนวโน้มที่จะทำให้เสี่ยงต่อการเจ็บป่วยต่อการได้รับพิษภัยจากสารเคมีดังกล่าวเพิ่มขึ้น

- ภาชนะบรรจุสารเคมีที่ใช้หมดแล้วนำไปขุดหลุมฝังกลบดินให้มิดชิดทุกครั้ง

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.42 ปฏิบัติบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 31.77 และ ไม่ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 57.81 มีคะแนนเฉลี่ย 0.53 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีการปฏิบัติถูกต้องอยู่ในระดับต่ำ จากการสังเกตกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่มักจะทิ้งบริเวณแปลงที่ฉีดพ่นหรือใกล้หนองน้ำ บางส่วนเก็บมารวบรวมไว้ในบ้านเพื่อขาย

ส่วนที่ 6 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรระหว่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช และความเชื่อด้านสุขภาพที่แตกต่างกัน

การศึกษาพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรผู้ปลูกหอมแดง จะพิจารณาพฤติกรรมรอบคลุมทั้ง 3 ขั้นตอน ได้แก่ พฤติกรรมก่อนการฉีดพ่นสารเคมี พฤติกรรมขณะฉีดพ่นสารเคมี และพฤติกรรมหลังการฉีดพ่นสารเคมี ผลการศึกษาตามสมมติฐาน 9 ข้อ ดังนี้

1. เกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่น ที่แตกต่างกัน
2. เกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่น ที่แตกต่างกัน
3. เกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่น ที่แตกต่างกัน

4. เกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่น ที่แตกต่างกัน
5. เกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่น ที่แตกต่างกัน
6. เกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่น ที่แตกต่างกัน
7. เกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่น ที่แตกต่างกัน
8. เกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่น ที่แตกต่างกัน
9. เกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่น ที่แตกต่างกัน

6.1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร ระหว่างกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร จะพิจารณาพฤติกรรมการปฏิบัติครอบคลุมทั้ง 3 ขั้นตอน ได้แก่ พฤติกรรมก่อนการฉีดพ่นสารเคมี พฤติกรรมขณะฉีดพ่นสารเคมี และพฤติกรรมหลังการฉีดพ่น

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับสูง มีคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่น มากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.89 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.17 และกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับต่ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ดังตาราง 4.20 และสังเกตได้ว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับสูง มีคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่น เฉลี่ยสูงที่สุด อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชมาก ย่อมมีความเข้าใจและเกิดความตระหนักในเรื่องอันตรายของสารเคมี ดังนั้นจึงมีความระมัดระวังในการปฏิบัติตน ในขั้นตอนก่อนการใช้

สารเคมีได้อย่างถูกต้องมากกว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชน้อยกว่า

ตาราง 4.20 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชก่อนการฉีดพ่น จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

กลุ่มระดับความรู้ความเข้าใจ	n	Mean	Sd.
ต่ำ (6.00-10.33)	12	4.67	0.98
ปานกลาง (10.34-14.67)	36	5.17	1.25
สูง (14.68-19.00)	144	5.89	1.48

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่นของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรกับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในกลุ่มต่างๆ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ดังตาราง 4.21 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่างกัน จะมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 เป็นการยอมรับสมมติฐานที่ว่า เกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชแตกต่างกันมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชก่อนการฉีดพ่นที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจระดับสูงจะมีคะแนนพฤติกรรมเฉลี่ยสูงที่สุด อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชมาก มีความเข้าใจถึงอันตรายของสารเคมีมากทำให้เกิดความตระหนักถึงเรื่องพิษภัยผลกระทบของสารเคมี จึงทำให้มีความระมัดระวังในการปฏิบัติใช้สารเคมีในขั้นตอนก่อนการฉีดพ่นสารเคมีได้อย่างถูกต้องมากกว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชน้อยกว่า และเมื่อนำมาเปรียบเทียบหากกลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่นต่างกัน ด้วยวิธีเซฟเฟ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่น แตกต่างกันอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจระดับต่ำ กับกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีระดับความรู้ความเข้าใจระดับสูง

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีระดับความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง กับกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีระดับความรู้ความเข้าใจระดับสูง

ตาราง 4.21 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่น ระหว่างกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ที่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	28.516	2	14.258	7.071	0.001
ภายในกลุ่ม	381.104	189	2.016		
รวม	409.620	191			

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับสูง มีคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่นมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.44 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.61 และ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับต่ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.58 ดังตาราง 4.22 และสังเกตได้ว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับสูง มีคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชขณะฉีดพ่นเฉลี่ยสูงที่สุด

ตาราง 4.22 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่น จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจ

กลุ่มระดับความรู้ความเข้าใจ	n	Mean	Sd.
ต่ำ(6.00-10.33)	12	13.58	2.54
ปานกลาง(10.34-14.67)	36	16.61	2.68
สูง(14.68-19.00)	144	18.44	1.71

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่น ของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรกับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช และผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในกลุ่มต่างๆ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ดังตาราง 4.23 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช และผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่างกัน จะมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 เป็นการยอมรับสมมติฐานที่ว่าเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชขณะฉีดพ่น ที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจระดับสูง จะมีคะแนนพฤติกรรมเฉลี่ยสูงที่สุด อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชมาก มีความเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายของสารเคมีมาก จึงทำให้เกิดความตระหนักถึงพิษภัยผลกระทบของสารเคมี ดังนั้นจึงมีการปฏิบัติตนในขณะที่ฉีดพ่นสารเคมีได้อย่างระมัดระวังและถูกต้องมากกว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชน้อยกว่า และเมื่อนำมาเปรียบเทียบหากกลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่นต่างกัน ด้วยวิธีเซฟเฟ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่น แตกต่างกัน ประกอบด้วย

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจระดับต่ำ กับ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง และ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจระดับสูง

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง กับกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจระดับสูง

ตาราง 4.23 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่น ระหว่างกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ที่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ภายนอกกลุ่ม	322.757	2	161.378	41.502	0.000
ภายในกลุ่ม	734.910	189	3.888		
รวม	1057.667	191			

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับสูง มีคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่นมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.84 รองลงมาได้แก่ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.36 และกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับต่ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 ดังตาราง 4.24 และสังเกตได้ว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับสูงมีคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่นเฉลี่ยสูงที่สุด

ตาราง 4.24 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่น จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจ

ระดับความรู้ความเข้าใจ	n	Mean	Sd.
ต่ำ (6.00-10.33)	12	4.42	0.51
ปานกลาง(10.34-14.67)	36	5.36	0.96
สูง (14.68-19.00)	144	5.84	1.04

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่น ของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรกับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในกลุ่มต่างๆ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ดังตาราง 4.25 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่างกัน จะมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นการยอมรับสมมติฐานที่ว่าเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชแตกต่างกันมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชหลังการฉีดพ่นที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจระดับสูง จะมีคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีเฉลี่ยสูงที่สุด อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชมาก ย่อมมีความเข้าใจถึงอันตรายของสารเคมีมากจึงทำให้เกิดความตระหนักในเรื่องอันตรายและพิษภัยของสารเคมีตามมา ดังนั้นในการปฏิบัติตนในขั้นตอน

หลังจากฉีดพ่นสารเคมีจึงมีการปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง ได้ดีกว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชน้อยกว่า และเมื่อนำมาเปรียบเทียบหากกลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่นต่างกัน ด้วยวิธีเชฟเฟ่ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่น แตกต่างกัน ประกอบด้วย

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความรู้ความเข้าใจระดับต่ำ กับ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีระดับความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง และระดับสูง

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีระดับความรู้ความเข้าใจระดับสูง กับ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีระดับความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง

ตาราง 4.25 เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่น จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจ

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	26.446	2	13.223	13.116	0.000
ภายในกลุ่ม	190.549	189	1.008		
รวม	216.995	191			

6.2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชระหว่างกลุ่มตัวอย่าง

เกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ที่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร จะพิจารณาพฤติกรรมการปฏิบัติครอบคลุมทั้ง 3 ขั้นตอน ได้แก่ พฤติกรรมก่อนการฉีดพ่นสารเคมี พฤติกรรมขณะฉีดพ่นสารเคมี และพฤติกรรมหลังการฉีดพ่น

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับต่ำ มีคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่น มากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.47 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.43 และ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับสูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ดังตาราง 4.26 และสังเกตได้ว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับต่ำ มีคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่น เฉลี่ยสูงที่สุด

ตาราง 4.26 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่น จำแนกตามการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

กลุ่มระดับการรับรู้ข่าวสาร	n	Mean	Sd.
ต่ำ (11.00-14.66)	60	6.47	1.38
ปานกลาง (14.67-18.33)	113	5.43	1.39
สูง (18.34-22.00)	19	4.68	1.00

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่น ของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรกับระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในกลุ่มต่างๆ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ดังตาราง 4.27 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ต่างกัน จะมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นการยอมรับสมมติฐานที่ว่าเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชมก่อนการฉีดพ่นที่แตกต่างกัน โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารระดับสูงมีพฤติกรรมการปฏิบัติใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ถูกต้องน้อยกว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารระดับต่ำ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารมาจากเพื่อนบ้าน และตัวแทนจำหน่ายสารเคมี ซึ่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีที่ได้รับอาจเป็นข้อมูลที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ยังไม่ถูกต้องจึงนำไปสู่พฤติกรรมการปฏิบัติในการใช้สารเคมีที่ผิดหลักวิชาการ ด้วยสาเหตุนี้จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารระดับสูงมีพฤติกรรมการปฏิบัติใช้สารเคมีในขั้นตอนก่อนการฉีดพ่นถูกต้องน้อยกว่า และเมื่อนำมาเปรียบเทียบหากกลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชมก่อนการฉีดพ่นต่างกัน ด้วยวิธีเซฟเฟผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารระดับต่ำ กับ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารระดับปานกลาง

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารระดับต่ำ กับ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารระดับสูง

ตาราง 4.27 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่น ระหว่าง
กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	62.829	2	31.414	17.121	0.000
ภายในกลุ่ม	346.791	189	1.835		
รวม	409.620	191			

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับต่ำมีคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่น มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.58 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.58 และกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.53 ดังตาราง 4.28 และสังเกตได้ว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับต่ำ มีคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชขณะฉีดพ่น เฉลี่ยสูงที่สุด

ตาราง 4.28 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช
ขณะฉีดพ่น จำแนกตามระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

กลุ่มระดับการรับรู้ข่าวสาร	n	Mean	Sd.
ต่ำ (11.00-14.66)	60	18.58	1.34
ปานกลาง (14.67-18.33)	113	17.58	2.68
สูง (18.34-22.00)	19	16.53	2.01

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่นของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรกับระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในกลุ่มต่างๆ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ดังตาราง 4.29 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ต่างกัน จะมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นการยอมรับสมมติฐานที่ว่า เกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่น ที่แตกต่างกัน โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารระดับสูงมีพฤติกรรมการปฏิบัติใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ถูกต้องน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารระดับต่ำ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารมาจากเพื่อนบ้าน และตัวแทนจำหน่ายสารเคมี ซึ่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีที่ได้รับอาจเป็นข้อมูลที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ยังไม่ถูกต้องจึงนำไปสู่พฤติกรรมการปฏิบัติในการใช้สารเคมีที่ผิดหลักวิชาการ ด้วยสาเหตุนี้จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารระดับสูงมีพฤติกรรมการปฏิบัติขณะฉีดพ่น สารเคมีถูกต้องน้อยกว่า และเมื่อนำมาเปรียบเทียบหากกลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่นต่างกัน ด้วยวิธีเชฟเฟ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชขณะฉีดพ่นแตกต่างกัน ประกอบด้วย

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารระดับต่ำ กับ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารระดับปานกลาง

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารระดับต่ำ กับ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารระดับสูง

ตาราง 4.29 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่นระหว่างกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ที่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	72.895	2	36.448	6.995	0.001
ภายในกลุ่ม	984.772	189	5.210		
รวม	1057.667	191			

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับต่ำมีคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่น มากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.20 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.48 และกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.05 ดังตาราง 4.30 และสังเกตได้ว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับต่ำ มีคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่น เฉลี่ยสูงสุด

ตาราง 4.30 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่น จำแนกตามระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

กลุ่มระดับการรับรู้ข่าวสาร	n	Mean	Sd.
ต่ำ (11.00-14.66)	60	6.20	1.12
ปานกลาง (14.67-18.33)	113	5.48	0.99
สูง (18.34-22.00)	19	5.05	0.52

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่นของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรกับระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในกลุ่มต่างๆ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ดังตาราง 4.31 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ต่างกัน จะมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นการยอมรับสมมติฐานที่ว่าเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่น ที่แตกต่างกัน โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารระดับสูงมีพฤติกรรมการปฏิบัติใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ถูกต่อน้อยกว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารระดับต่ำ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารมาจากเพื่อนบ้าน และตัวแทนจำหน่ายสารเคมี ซึ่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีที่ได้รับอาจเป็นข้อมูลที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ยังไม่ถูกต้องจึงนำไปสู่พฤติกรรมการปฏิบัติในการใช้สารเคมีที่ผิดหลักวิชาการ ด้วยสาเหตุนี้จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารระดับสูงมีพฤติกรรมการปฏิบัติในขั้นตอนหลังการฉีดพ่นสารเคมีถูกต่อน้อยกว่า และเมื่อนำมาเปรียบเทียบหากกลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรม

การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่นต่างกัน ด้วยวิธีเซฟเฟ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่น แตกต่างกัน ประกอบด้วย

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารระดับต่ำ กับ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารระดับปานกลาง

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารระดับต่ำ กับ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารระดับสูง

ตาราง 4.31 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่น ระหว่างกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ที่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	28.253	2	14.126	14.146	0.000
ภายในกลุ่ม	188.742	189	0.999		
รวม	216.995	191			

6.3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชระหว่างกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพ ที่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร จะพิจารณาพฤติกรรมการปฏิบัติครอบคลุมทั้ง 3 ขั้นตอน ได้แก่ พฤติกรรมก่อนการฉีดพ่นสารเคมี พฤติกรรมขณะฉีดพ่นสารเคมี และพฤติกรรมหลังการฉีดพ่น

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับมาก มีคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่น มากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.46 รองลงมาได้แก่กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.91 และกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 ดังตาราง 4.32 และสังเกตได้ว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องมาก มีคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่น เฉลี่ยสูงที่สุด แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องมากจะมีการปฏิบัติตนอย่างระมัดระวังในการใช้สารเคมีเพื่อให้ตนเองมีสุขภาพแข็งแรง ปลอดภัยจากโรคร้ายไข้เจ็บที่เกิดจากสารเคมี

ตาราง 4.32 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่น จำแนกตามระดับความเชื่อด้านสุขภาพ

กลุ่มระดับความเชื่อด้านสุขภาพ	n	Mean	Sd.
น้อย (24.0-28.0)	77	4.82	0.94
ปานกลาง (29.0-33.0)	89	5.91	1.44
มาก (34.0-36.0)	26	7.46	0.81

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่นของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรกับระดับความเชื่อด้านสุขภาพในกลุ่มต่างๆ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ดังตาราง 4.33 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพต่างกัน จะมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นการยอมรับสมมติฐานที่ว่า เกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพแตกต่างกันมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชก่อนการฉีดพ่นที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับมาก จะมีคะแนนพฤติกรรมเฉลี่ยสูงที่สุด อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องมาก มีความเข้าใจถึงประโยชน์ของการรักษาสุขภาพให้สมบูรณ์แข็งแรง จึงทำให้เกิดความตระหนักในเรื่องการระวังรักษาสุขภาพนำไปสู่พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการใช้สารเคมีในขั้นตอนก่อนการฉีดพ่นที่ถูกต้องและมีการใช้สารเคมีอย่างระมัดระวังมากกว่า และเมื่อนำมาเปรียบเทียบหากกลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่นต่างกัน ด้วยวิธีเชฟเฟ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่น แตกต่างกัน ประกอบด้วย

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับน้อย กับกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับปานกลาง และระดับมาก

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับปานกลาง กับกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับมาก

ตาราง 4.33 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ก่อนการฉีดพ่น ระหว่างกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพ ที่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	144.423	2	72.211	51.463	0.000
ภายในกลุ่ม	265.197	189	1.403		
รวม	409.620	191			

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับมาก มีคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่น มากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.15 รองลงมาได้แก่ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.94 และกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.16 ดังตาราง 4.34 และสังเกตได้ว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องมาก มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่น เฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องน้อย แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องมาก มีการปฏิบัติตนขณะฉีดพ่นสารเคมีอย่างระมัดระวังและถูกต้อง เพื่อให้ตนเองปลอดภัยจากโรคที่เกิดจากสารเคมี

ตาราง 4.34 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่น จำแนกตามระดับความเชื่อด้านสุขภาพ

กลุ่มระดับความเชื่อด้านสุขภาพ	n	Mean	Sd.
น้อย (24.0-28.0)	77	17.16	2.57
ปานกลาง (29.0-33.0)	89	17.94	2.17
มาก (34.0-36.0)	26	19.15	2.35

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่น ของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรกับระดับความเชื่อด้านสุขภาพในกลุ่มต่างๆ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ดังตาราง 4.35 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพ ต่างกัน จะมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นการยอมรับสมมติฐานที่ว่า เกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพแตกต่างกันมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชขณะฉีดพ่นที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับมากจะมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชขณะฉีดพ่น ดีกว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับน้อย อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องมากจะมีความตระหนักเกี่ยวกับความเป็นพิษของสารเคมีต่อตนเองมากขึ้น จึงทำให้มีความระมัดระวังในการใช้สารเคมีที่ถูกต้อง มากกว่าส่งผลให้มีพฤติกรรมปฏิบัติตนในขณะฉีดพ่นสารเคมีที่ถูกต้องมากกว่า และเมื่อนำมาเปรียบเทียบหากกลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่นต่างกัน ด้วยวิธีเซฟเฟ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่น แตกต่างกัน ประกอบด้วย

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับน้อย กับกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับมาก

ตาราง 4.35 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่นระหว่างกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพ ที่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	81.433	2	40.717	7.883	0.001
ภายในกลุ่ม	976.234	189	5.165		
รวม	1057.667	191			

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับมาก มีคะแนนพฤติกรรม การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่น มากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.92 รองลงมาได้แก่กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.62 และกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.29 ดังตาราง 4.36 และสังเกตได้ว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องมากมีคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่น เฉลี่ยสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความ

เชื่อด้านสุขภาพถูกต้องน้อย แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องมากจะมีการปฏิบัติตัวหลังจากฉีดพ่นสารเคมีอย่างถูกต้อง เพื่อหลีกเลี่ยงพิษภัยสารเคมีที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง

ตาราง 4.36 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่น จำแนกตามระดับความเชื่อด้านสุขภาพ

กลุ่มระดับความเชื่อด้านสุขภาพ	n	Mean	Sd.
น้อย (24.0-28.0)	77	5.29	0.81
ปานกลาง (29.0-33.0)	89	5.62	1.02
มาก (34.0-36.0)	26	6.92	0.98

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่น ของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร กับระดับความเชื่อด้านสุขภาพในกลุ่มต่างๆ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ดังตาราง 4.37 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพ ต่างกัน จะมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นการยอมรับสมมติฐานที่ว่าเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับมาก จะมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องมาก มีความเข้าใจถึงประโยชน์ของการรักษาสุขภาพให้สมบูรณ์แข็งแรง จึงทำให้เกิดความตระหนักในเรื่องการระวังรักษาสุขภาพนำไปสู่พฤติกรรมปฏิบัติตนหลังจากการฉีดพ่นสารเคมีที่ถูกต้องมากกว่า และเมื่อนำมาเปรียบเทียบหากกลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่นต่างกัน ด้วยวิธีเชฟเฟ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่น แตกต่างกัน ประกอบด้วย

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับน้อย กับ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับมาก

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับปานกลาง กับ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพถูกต้องระดับน้อย และระดับมาก

ตาราง 4.37 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลังการฉีดพ่น ระหว่าง
กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่มีความเชื่อด้านสุขภาพ ที่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	52.423	2	26.212	30.102	0.000
ภายในกลุ่ม	164.572	189	0.871		
รวม	216.995	191			